

Páasio Dómini nostri Jesu
Christi secúndum
Mattháeum

Umučení Pána našeho
Ježíše Krista podle
Matouše

et mater filiórum Zebedæi. Cum autem sero factum esset, venit quidam homo dives ab Arimathæa, nómine Joseph, qui et ipse discipulus erat Jesu. Hic accessit ad Pilátum, et pétiit corpus Jesu. Tunc Pilátus jussit reddi corpus. Et accépto córpore, Joseph invólvit illud in síndone munda. Et pósuit illud in monuménto suo novo, quod exciderat in petra. Et advólvit saxum magnum ad óstium monuménti, et ábiit.

Jakubova a Josefova, a matka synů Zebedeových. Když pak nastal večer, přišel jeden člověk bohatý z Arimathie, jménem Josef, který byl také učedníkem Ježíšovým. Ten přistoupil k Pilátovi a prosil o tělo Ježíšovo. Tedy Pilát rozkázal dáti mu tělo. A Josef vzav tělo, obvinul je v plátno čisté a položil je do svého nového hrobu, který byl vytesal ve skále; a přivaliv kámen veliký ke vchodu hrobu odešel.

trónes, qui crucifíxi erant cum eo, improperábant ei. A sexta autem hora ténebræ factæ sunt super univérsam terram usque ad horam nonam. Et circa horam nonam clamávit Jesus voce magna, dicens: † Eli, Eli, lamma sabachtháni? C Hoc est: † Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquísti me? C Quidam autem illic stantes et audiéntes dicébant: S Eliám vocat iste. C Et continuo currens unus ex eis, accéptam spóngiam implévit acéto, et impósuit arúndini, et dabat ei bíbere. Céteri vero dicébant: S Sine, videámus, an véniat Eliás líberans eum. C Jesus autem íterum clamans voce magna, emísit spírítu. (*Hic genuflectitur, et pausatúr aliquantulum.*)

Et ecce, velum templi scissum est in duas partes a summo usque deórsum: et terra mota est, et petrae scissæ sunt, et monuménta apérta sunt: et multa córpora sanctórum, qui dormierant, surrexerunt. Et exeúntes de monuméntis post resurrectiónem ejus. Venérunt in sanctam civitátem, et apparuérunt multis. Centúrio autem et qui cum eo erant, custodiéntes Jesum, viso terræmótu et his quæ fiébant, timuérunt valde, dicéntes: S Vere Fílius Dei erat iste. C Erant autem ibi mulieres multe a longe, quæ secútæ erant Jesum a Galilæa, ministrátes ei: inter quas erat María Magdaléne, et María Jacóbi, et Joseph mater,

hali se mu i lotři, kteří byli s ním ukřížováni. Od šesté hodiny pak nastala tma po vši zemi až do hodiny deváté. A okolo hodiny deváté Ježíš zvolal hlasem velikým řka: † Eli, Eli, lamma sabaktani, C to jest: † Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil? C Někteří pak z těch, kteří tam stáli, uslyševše to pravili: S Eliáše volá tento. C A hned jeden z nich běžel a vzav houpu naplnil ji octem a vložil ji na třtinu dával mu pítí. Ostatní však říkali: S Nechej, ať uvidíme, přijde-li Eliáš, aby ho vysvobodil. C Ale Ježíš opět zvolav hlasem velikým vypustil duši. (*Zde se poklekne a chvíli sečká.*)

A hle, opona chrámová se roztrhla na dvě půle od vrchu až dolů a země se otřásala, skály se rozpušky a hroby se otevřely. A mnoho těl zesnulých světců vstalo a vyšedše z hrobů po jeho vzkříšení, vešli do svatého města a ukázali se mnohým. Setník pak a ti, kteří byli s ním hlídající Ježíše, vidouce zemětřesení a to, co se dělo, báli se velice a pravili: S Jistě byl tento Syn Boží. C Byly pak tam mnohé ženy zdaleka, které byly šly za Ježíšem z Galílee, poslušující mu; mezi nimi byla Maria Magdalena a Maria, matka

(† – Kristus; C – Evangelista; S – ostatní mluvčí osoby)
Matth. 26, 36–75; 27, 1–60

In illo témpore: venit Jésus cum discipulis suis in villam, quæ dicitur Gethsémani, et dixit discipulis suis: † Sedéte hic, donec vadam illuc et orem. C Et assumpto Petro et duobus filiis Zebedæi, coepit constrictári, et mæstus esse. Tunc ait illis: † Tristis est ánima mea usque ad mortem: sustinéte hic, et vigilate mecum. C Et progressus pusillum, prócidit in fáciem suam, orans et dicens: † Pater mi, si possibile est, tránseat a me calix iste. Verúntamen non sicut ego volo, sed sicut tu. C Et venit ad discipulos suos, et invénit eos dormiéntes: et dicit Petro: † Sic non potuístis una hora vigilare mecum? Vigiláte et oráte, ut non intrétis in tentatióne. Spírítus quidem promptus est, caro autem infirma. C Iterum secúndo ábiit et orávit, dicens: † Pater mi, si non potest hic calix transíre, nisi bibam illum, fiat volúntas tua. C Et venit íterum, et invénit eos dormiéntes: erant enim óculi eórum graváti. Et relictis illis íterum ábiit et orávit tertio eúndem sermónem dicens. Tunc venit ad discipulos suos, et dicit illis: † Dormíte jam et requiescite: ecce, appropinquávit hora, et Fílius hóminis tradétur in manus peccatórum. Súrgite, eámus: ecce, appropinquávit, qui me tradet. C

Za onoho času Ježíš přišel s nimi na popluží, které slove Getsemany, a řekl učedníkům svým: † Poseďte tucto, až odejdu tamto se pomodlím. C A pojav Petra a dva syny Zebedeovy, počal se rmoutiti a teskliv býti. Tu jim řekl: † Smutná jest duše má až k smrti! Zůstaňte tu a bděte se mnou. C A poposed maličko padl na svou tvář a modlil se řka: † Otče můj, je-li možno, ať odejde kalich tento ode mne; ale ne jak já chci, nýbrž jak ty. C I přišel k učedníkům svým a nalezl je, ani spí; i řekl Petrovi: † Tak jste nemohli jedné hodiny bít se mnou? Bděte a modlete se, abyste nevešli v pokušení. Duch zajisté jest ochoten, ale tělo slábo. C Opět po druhé odešel a modlil se řka: † Otče můj, nemůže-li kalich tento minouti mne, leč bych jej pil, staň se vůle tvá. C A přišed opět, nalezl je, ani spí, neboť oči jejich byli zatíženy. I nechal jich a odešel opět modlil se po třetí, táž slova říkáje. Nato přišel k učedníkům svým a řekl jim: † Spěte již a odpočívajte; hle, přiblížila se hodina a Syn člověka bude vydán v ruce hříšníků. Vstaňte, pojďte! Hle, přiblížil se ten, který mne zradí.

Adhuc eo loquente, ecce, Judas unus de duodecim, venit, et cum eo turba multa cum gladiis et fustibus, missi a principibus sacerdotum et senioribus populi. Qui autem tradidit eum, dedit illis signum dicens: S Quemcumque osculatus fuerit, ipse est, tenete eum. C Et confestim accedens ad Jesum, dixit: S Ave, Rabbi. C Et osculatus est eum. Dixitque illi Jesus: t Amice, ad quid venisti? C Tunc accesserunt, et manus injecerunt in Jesum et tenuerunt eum. Et ecce, unus ex his, qui erant cum Jesu, extendens manum, exemit gladium suum, et percutiens servum principis sacerdotum, amputavit auriculam ejus. Tunc ait illi Jesus: t Convertite gladium tuum in locum suum. Omnes enim, qui acceperint gladium, gladio peribunt. An putas, quia non possum rogare Patrem meum, et exhibebit mihi modo plus quam duodecim legiones Angelorum? Quomodo ergo implebuntur Scripturae, quia sic oportet fieri? C In illa hora dixit Jesus turbis: t Tamquam ad latronem existis cum gladiis et fustibus comprehendere me: cotidie apud vos sedebam docens in templo, et non me tenuistis. C Hoc autem totum factum est, ut adimplerentur Scripturae Prophetarum. Tunc discipuli omnes, relicto eo, fugerunt. At illi tenentes Jesum, duxerunt ad Caiapham,

C A když ještě mluvil, hle, Jidáš, jeden ze dvanácti, přišel a s ním zástup veliký s meči a kyji, posláni byvše od velekněží a starších lidu. Ten pak, který jej zradil, dal jim znamení řka: S Kterého políbím, ten jest to, chopte se ho. C A ihned přistoupiv k Ježíšovi řekl: S Zdráv buď, Mistře! C A políbil jej. I řekl jemu Ježíš: t Příteli, nač jsi přišel? C Tu přistoupivše vztáhli ruce na Ježíše a jali se ho. A hle, jeden z těch, kteří byli s Ježíšem, vztáhl ruku, vytasil meč svůj a udeřiv služebníka nejvyššího kněze, uřal mu ucho. Tunc mu řekl Ježíš: t Zastrč svůj meč na jeho místo; neboť všichni, kteří berou meč, od meče zahynou. Či myslíš, že nemohu prositi Otce svého, a dá mi ihned více než dvanáct pluků Andělů? Kterak tedy naplní se Písma, že se musí tak státi? C V tu hodinu řekl Ježíš zástupům: t Jako na lotra jste vyšli s meči a kyji zajmout mě. Denně sedával jsem u vás uče v chrámě, a nejali jste mne. C Ale toto všechno se stalo, aby se naplnila Písma prorocká. Tu všickni učeníčnicki opustivše ho utekli. Ti však, kteří jali Ježíše, odvedli ho k nejvyšší-

exuerunt eum chlámýde et induerunt eum vestimentis ejus, et dixerunt eum, ut crucifigerent. Exeuntes autem, invenerunt hominem Cyrenaeum, nomine Simonem: hunc angariaverunt, ut tolleret crucem ejus. Et venerunt in locum, qui dicitur Gólgatha, quod est Calvariae locus. Et dederunt ei vinum bibere cum felle mistum. Et cum gustasset, noluit bibere. Postquam autem crucifixerunt eum, diviserunt vestimenta ejus, sortem mittentes: ut impleretur, quod dictum est per Prophetam dicentem: Diviserunt sibi vestimenta mea, et super vestem meam miserunt sortem. Et sedentes, servabant eum. Et imposuerunt super caput ejus. Causam ipsius scriptam: Hic est Jesus, Rex Judaeorum. Tunc crucifixi sunt cum eo duo latrones; unus a dextris, et unus a sinistris. Praereuntes autem blasphemabant eum, moventes capita sua et dicentes: S Vah, qui destruis templum Dei et in triduo illud reaedificas: salva temetipsum. Si Filius Dei es, descende de cruce. C Similiter et principes sacerdotum illudentes cum sribis et senioribus, dicebant: S Alios salvos fecit, seipsum non potest salvum facere: si Rex Israel est, descendat nunc de cruce, et credimus ei: confidit in Deo: liberet nunc, si vult eum; dixit enim: Quia Filius Dei sum. C Idipsum autem et la-

naposmivali, svlékli s něho plášť a oblékli jej v roucha jeho a odvedli jej, aby ho ukřižovali. Vycházejíce pak nalezli člověka cyrenského, jménem Šimona; toho přinutili, aby nesl jeho kříž. A přišli na místo, které slove Golgotha, to jest místo lebcí. I dali mu píti vína smíšeného se žlučí; a okusiv nechtěl píti. Když pak jej ukřižovali, rozdělili roucha jeho, metajíce o ně los, aby se naplnilo, co bylo pověděno skrze Proroka slovy: Rozdělili sobě roucha má a o můj oděv metalí los. A sedíce hlídali ho tam. I dali nad hlavu jeho nápis viny jeho: Tento jest Ježíš, Král židovský. Potom ukřižováni s ním byli dva lotři, jeden na pravici, druhý na levici. Ti pak, kteří tudy chodili, rouhali se mu potřásajíce hlavami svými a říkajíce: S Ha, jenž boříš chrám Boží a ve třech dnech jej zase vystavuješ, pomoz sám sobě. Jsili Syn Boží, sestup s kříže. C Podobně i velekněží posmívajíce se ve zákoníky a staršími říkali: S Jiným pomohl, sám sobě pomoci nemůže; je-li Králem israelským, ať nyní sestoupí s kříže, a uvěříme v něho. Doufal v Boha, ať ho nyní vysvobodí, chce-li; neboť pravil: Syn Boží jsem. C Taktéž rou-

multa enim passa sum hodie per visum propter eum. C Príncipes autem sacerdotum et seniões persuaserunt pópulis, ut péterent Barábbam, Jesum vero pérderent. Respóndens autem præsēs, ait illis: S Quem vultis vobis de duóbus dimítti? C At illi dixerunt: S Barábbam. C Dicit illis Pilátus: C Quid igitur fáciam de Jesu, qui dicitur Christus? C Dicunt omnes: S Crucifigátur. C Ait illis præsēs: S Quid enim malí fecit? C At illi magis clamábant, dicéntes: S Crucifigátur. C Videns autem Pilátus, quia nihil profíceret, set magis tumúltus fierit: accépta aqua, lavit manus coram pópulo, dicens: S Innocens ego sum a ságuine justí hujus: vos vidéritis. C Et respóndens univérsum pópulum, dixi: S Sanguis ejus super nos et super filios nostros. C Tunc dimísit illis Barábbam: Jesum autem flagellátum trádidit eis, ut crucifigerétur. Tunc mílites præsídís suscipiéntes Jesum in prætórium, congregavérunt ad eum univérsam cohórtem: et exéúntes eum, chláyndem coccineam circumdédérunt ei: et plecténtes corónam de spinis, posué-runt super caput ejus, et arúndinem in dextera eius. Et genu flexo ante eum, illudébant ei, dicéntes: S Ave, Rex Judæórum. C Et exspuéntes in eum, accepérunt arúndinem, et percutiébant caput ejus. Et postquam illuserunt ei,

neboť jsem mnoho vytrpěla dnes ve snách pro něho. C Velekněží však a starší přemluvili lid, aby žádali za Barabáše, Ježíše pak aby zahubili. I promluvil vladař a řekl jim: S Kterého chcete z těch dvou, abych vám propustil? C A oni řekli: Barabáše. C Dí jim Pilát: S Co tedy mám učiniti s Ježíšem, jenž slove Kristus? C Řkou všichni: S Ukřižován buď. C Dí jim vladař: S I co zlého učinil? C Ale oni více křičeli řkouce: S Ukřižován buď. C Vida tedy Pilát, že nic nepořídí, nýbrž že rozbroj větším se stává, vzal vodu a umyl si ruce před lidem řka: S Nevinen jsem krví spravedlivého tohoto; vy vizte. C A všechem lid odpověděv řekl: S Krev jeho na nás i na naše syny. C Tu propustil jim Barabáše, Ježíše pak zbičovaného jim vydal, aby byl ukřižován. Tehda vojáci vladařovi zavše Ježíše do soudního dvora, shromáždili k němu celou tlupu a svlékše ho přioděli jej pláštěm šarlatovým; a spleťše korunu z trní, vložili mu na hlavu a třtinu do pravice jeho, a pokleknuvše před ním posmívali se mu řkouce: S Zdráv buď, králi židovský! C A když ho poplivali, vzali třtinu a bili ho do hlavy. A když se mu

príncipem sacerdotum, ubi scribæ et seniões convénerant. Petrus autem sequebátur eum a longe, usque in átrium princípis sacerdotum. Et ingræssus intro, sedébat cum ministris, ut vidéret finem. Príncipes autem sacerdotum et omne concílium quærébant falsum testimónium contra Jesum, ut eum morti tráderent: et non invenérunt, cum multi falsi téstes accessissent. Novíssime autem venérunt duo falsi testes et dixerunt: S Hic dixit: Possum destrúere templum Dei, et post trídium reaðificáre illud. C Et surgens princeps sacerdotum, ait illi: S Nihil respóndes ad ea, quæ isti advérsus te testificántur? C Jesus autem tacébat. Et princeps sacerdotum ait illi: S Adjúro te per Deum vivum, ut dicas nobis, si tu es Christus, Fílius Dei. C Dicit illi Jesus: † Tu dixísti. Verúntamen dico vobis, ámodo vidébitis Fílium hóminis sedéntem a dextris virtútis Dei, et veniéntem in núbibus cæli. C Tunc princeps sacerdotum scidit vestiménta sua dicens: S Blasphemávit: quid adhuc egémus téstibus? Ecce, nunc audístis blasphemiam: quid vobis vidétur? C At illi respóndentes, dixerunt: S Reus est mortis. C Tunc exspuérent in faciém ejus, et cólaphis eum cecidérunt, álíi autem palmas in faciém ejus dedérunt, dicéntes: S Prophetíza nobis, Christe, quis est, qui te

mu knězi Kaifášovi, kde zákoníci a starší se byli shromáždili. Petr šel za ním z daleka až ku paláci nejvyššího kněze a vešel dovnitř seděl se služebníky, aby viděl konec. Velekněží pak a celá vele-rada hledali falešného svědectví proti Ježíšovi, aby ho vydali na smrt; a nenalezli, ačkoliv mnoho falešných svědků přistoupilo. Naposled přišli dva svědkové falešní a řekli: S Tento pravi: Mohu zbořit chrám Boží a ve třech dnech jej zase vystavěti. C Tu povstal nejvyšší kněz a řekl jemu: S Nic-li neodpovídáš k těm věcem, kteréž tito proti tobě svědčí? C Ale Ježíš mlčel. I řekl mu nejvyšší kněz: S Zapřísahám tě skrze Boha živého, abys nám pověděl, jsi-li Kristus, Syn Boží? C Dí mu Ježíš: † Ty jsi řekl. Avšak pravím vám: Od tohoto času uzříte Syna člověka seděti na pravici moci Boží a přicházeti v oblacích nebeských. C Tu nejvyšší kněz roztrhl roucha svá a řekl: S Rouhál se! K čemu ještě potřebujeme svědků? Hle, nyní jste slyšeli rouhání. Co se vám zdá? C A oni odpovídaje řekli: S Hoden je smrti. C Poté plivali na jeho tvář a bili jej pěstí, jiní pak políčkovali ho řkajíce: S Hádej nám, Kriste, kdo tě udeřil? C Petr pak seděl

percussit? C Petrus vero sedébat foris in átrio: et accessit ad eum una ancílla, dicens: S Et tu cum Jesu Galilæo eras. C At ille negávit coram ómnibus, dicens: S Néscio, quid cidis. C Exeúnte autem illo jánuam, vidit eum ália ancílla, et ait his, qui erant tibi: S Et hic erat cum Jesu Nazaréno. C Et iterum negávit cum juraménto: Quia non novi hóminem Et post pusíllum accessérunt, qui stabant, et dixérunt Petro: S Vere et tu ex illis est: nam et loquéla tua maniféstum te facit. C Tunc cœpit detestári et juráre, quia non ninovísset hóminem. Et contínua gallus cantávit. Et recordátus est Petrus verbi Jesu, quod dixerat: Priúsqvam gallus cantet, ter me negábis. Et egréssus foras, flevit amáre. Mane autem facto consílium iniérunt omnes príncipes sacerdotum et senióres pópuli advérsus Jesum, ut eum morti tráderent. Et vinctum adduxérunt eum, et tradidérunt Póntio Piláto præsidi. Tunc videns Judas, qui eum trádidit, quod damnátus esset, pæniténtia ductus, réttulit trigínta rgénteos príncipibus sacerdotum et senióribus, dicens: S Peccávi, tradens sánguinem justum. C At illi dixérunt: S Quid ad nos? Tu víderis. C Et projectis argénteis in templo recessít: et ábiens, láqueo se suspéndit. Príncipes autem sacerdotum, accéptis argénteis, dixérunt:

venku ve dvoře. I přistoupila k němu jedna děvečka a řekla: S I ty jsi byl s Ježíšem Galilejským. C Ale on zapřel přede všemi řka: S Nevím, co pravíš. C A když vyšel do brány, uzřela ho jiná děvečka a řekla těm, kteří tam byli: S Také tento byl s Ježíšem Nazaretským. C A opět zapřel s přísahou: Neznám toho člověka. A po malé chvíli přistoupili okolostojící a řekli Petrovi: S Vpravdě i ty jsi z nich, neboť také mluva tvá tě prozrazuje. C Tu počal se proklínati a přísahati, že nezná toho člověka. A hned kohout zazpíval. I rozpomenul se Petr na slovo Ježíšovo, kteréž byl řekl: Prve než kohout zazpívá, třikrát mě zapřeš. A vyšel ven plakal hořce. Když pak bylo ráno, všichni velekněží a starší lidu uradili se proti Ježíšovi, aby ho vydali na smrt. I přivedli ho svázaného a vydali jej vladaři Pontiu Pilátovi. Tehda Jidáš, jenž ho zradil, vida, že jest odsouzen, pojat lítostí přinesl zpět třicet stříbrných velekněžím a starším řka: S Zhřešil jsem zradiv krev spravedlivou. C Ale oni řekli: S Co nám do toho? Ty viz. C I pohodil stříbrné ve chrámě, vzdálil se; a odešel osídlím se oběsil. Velekněží však vzavše stříbrné pra-

S Non licet eos mittere in córbonam: quia prætium sánguinis est. C Consílio autem ínito, emérunt ex illis agrum fíguli, in sepultúram peregrinórum. Propter hoc vocátus est ager ille Hacéldama, hoc est, ager sánguinis, usque in hodiérnum diem. Tunc ímpletum est, quod dictum est per Jeremíam Prophétam, dicéntem: Et accepérunt trigínta argénteos prætium appretiáti, quem appretiáverunt a fíliis Israel: et dedérunt eos in agrum, fíguli, sicut constítui mihi Dóminus. Jesus autem stetit ante præsidem, et interrogávit eum præses, dicens: S Tu es Rex Judæórum? C Dicit illi Jesus: † Tu dicis. C Et cum accusarétur a príncipibus sacerdotum et senióribus, nihil respóndit. Tunc dicit illi Pilátus: S Non audis quanta advérsus te dicunt testimónia? C Et non respóndit ei ad ullum verbum, ita ut mirarétur præses veheménter. Per diem autem sollémnem consuéverat præses pópulo dimittere unum vinctum quem voluissent. Habébat autem tunc vinctum ínsígnem, qui dicebátur Barábbas. Congregátis ergo illis, dixit Pilátus: S Quem vultis dimittam vobis: Barábbam, an Jesum, qui dicitur Christus? C Sciébat enim, quod per invidiam tradíssent eum. Sedénte autem illo pro tribunáli, misit ad eum uxor ejus, dicens: S Nihil tibi et justo illi:

vili: S Nesluší je vložití do pokladny, neboť jest to mzda krve. C A poradiťše se koupili za ně pole hrnčřífovo k pohřbívání poutníků. Proto nazýváno jest pole to Hakeldama, tj. pole krve, až do dnešního dne. Tehda se naplnilo, co bylo pověděno od Proroka Jeremiáše slovy: A vzali třicet stříbrných, cenu muže oceněného, jehož ocenili synové israelští a dali je za pole hrnčřífovo, jakož mi ustanovil Pán. Ježíš pak stál před vladařem. I otázal se ho vladař řka: S Ty jsi král židovský? C Ježíš mu řekl: † Ty pravíš. C A když velekněží a starší na něj žalovali, nic neodpověděl. Tu řekl mu Pilát: S Neslyšíš, jak závažná tvrzení proti tobě vypovídají? C Ale neodpověděl mu k žádnému slovu, takže se vladař velmi divil. O slavnosti však vladař propouštěval lidu jednoho vězně, kterého chtěli. Měl pak tehdy vězně pověstného, který slul Barabáš. Když se tedy sešli, řekl jim Pilát: S Kterého chcete, abych vám propustil, Barabáše či Ježíše, jenž slove Kristus? C Neboť věděl, že ho vydali ze závisti. Když pak seděl na soudné stolici, poslala jeho manželka k němu řkouc: S Nic neměj se spravedlivým tímto,